

Recomandările Asociației Clinicilor Stomatologice
Private din Moldova pentru gestionarea pacienților care
necesită îngrijire orală în timpul ieșirii din izolare în
contextul epidemiei COVID-19

Ghidul Îngrijitorului

RECOMANDĂRI

Versiunea 1 din 8 mai 2020

**Recomandările din acest document sunt legate de situația excepțională cu care ne
confruntăm.**

1. ABSTRACTII

A. Acest Ghid NU conține recomandările oficiale din partea Ministerului Sănătății sau a Guvernului RM / Comisiei pentru situații excepționale etc.

B. Acest ghid reprezintă o sinteză a informației din ghidurile Francez, Român și Italian adaptat pentru Republica Moldova. Unele informații au fost preluate și traduse întocmai de la ei, respectiv noi nu pretindem că suntem autorii tuturor recomandărilor.

1. GENERALITĂȚI

- SARS-CoV-2, un nou coronavirus care infectează oamenii, a provocat pandemia de COVID-19 care afectează grav lumea ;
- Virusul este transmis fie direct prin pulverizarea picăturilor contaminate în timpul tusei sau strănutului, fie indirect prin contact printr-o suprafață inertă contaminată. Deci, este nevoie de prevenire a tipului de "picături" și "contact » ;
- Transmiterea prin aerosoli nu este calea principală, dar nu poate fi exclusă ;
- Coronavirusurile sunt susceptibile de a persista timp de mai multe ore pe suprafețe inerte, uscate și până la 6 zile în condiții umede. Această durată este strâns legată de temperatură, umiditate și prezența fluidului biologic.
- Se estimează că 17 milioane de persoane sunt expuse riscului de a dezvolta o formă severă a bolii (vârstă, comorbidități...);
- Toți pacienții cu un tablou specific virozei respiratorii și pierderea bruscă a gustului sau mirosului trebuie considerați suspectați de COVID-19;
- SARS-CoV-2 este detectat în tractul respirator superior în stadiile incipiente ale infecției și chiar înainte de apariția simptomelor. Există un consens cu privire la prezența virusului cu 2 zile înainte de debutul primelor simptome (cu extreme până la 4 sau 5 zile). SARS-CoV-2 se replică activ în gât în primele cinci zile de la apariția simptomelor. În timp ce în majoritatea cazurilor simptomele dispar până la sfârșitul primei săptămâni, ARN viral poate fi detectabil în probe în timpul celei de-a doua săptămâni. Pacienții infectați fără simptome pot fi, prin urmare, contagioși.
- Multe instrumente utilizate în medicina orală generează stropi potențial contaminanți și/sau aerosoli.

Având în vedere datele de mai sus, pentru reluarea activității stomatologice sunt necesare:

- Informarea pacienților cu privire la modalitățile specifice implementate;
- Evaluarea prealabilă a pacienților, în special pentru detectarea pacienților cu risc de a dezvolta forme severe a bolii și celor care sunt asimptomatici;
- Revenirea progresivă la activitate;
- Respectarea măsurilor standard de prevenire a riscului infecțios;
- O anumită organizare funcțională și materială a spațiilor profesionale ;
- Amânarea anumitor proceduri în funcție de situații;
- Planificarea programărilor și o procedură specifică de primire a pacientului ;
- Echipamente de protecție adaptate fiecărei situații;
- Punerea în aplicare a protocoalelor specifice de îngrijire și biocurățare, care va fi aceeași pentru toți pacienții.

2. ORGANIZAREA LOCALĂ

2.1 Reluarea Activității

- Verificați funcționarea corectă a sistemului de ventilație (intrările de aer și orificiile de evacuare să fie neobstrucționate); a sistemului de aprovizionare cu apă rece și caldă (scurgeți întregul circuit de apă timp de 5 minute. Faceți același lucru cu echipamentul fotoliului (cablurile micromotor, pistol apă/aer...); curățați filtrele sistemului de aspirație, testați aspirația și efectuați dezinfectia cu produsul obișnuit; curățați pardosele și suprafețe r cu detergenți dezinfectanți virucizi (standard EN 14476).

2.2 Sala de așteptare - Secretariat (Recepție?)

- Limitați cât mai mult posibil utilizarea sălii de așteptare (a se vedea 3.5). Cel mai bine este dacă pacientul intră direct în sala de tratament (trebuie luat în considerare la planificarea întâlnirilor);
- Sala de așteptare :
 - Trebuie eliberată de orice elemente, cum ar fi reviste, cărți, ziare și jucării;
 - Trebuie să aibă un număr limitat de locuri de așezare, distanțate cel puțin un metru
 - Dezinfectați suprafețele cel puțin de două ori pe zi (vezi 6. 2).
 - Aerisiți cel puțin de trei ori pe zi: timp de cel puțin 15 minute
- Furnizați soluție hidroalcoolică în sala de așteptare și la recepție;
- Asigurați furnizarea de măști de protecție pentru pacienții care nu le au (vezi 3.1.);
- Afișați măsurile-barieră coronavirus (anexa 1) și tehnicile de spălare / frecare a mâinilor (anexe 2 și 3);
- Suspendați utilizarea dozatoarelor de apă;
- Instalați, dacă este posibil, un sistem de protecție anti-stropire la recepție (sticlă, plexiglas...).

2.3 Sala de tratament

- Pentru sălile de tratament cu mai multe fotolii - Nu luați mai mulți pacienți în același timp dacă este planificat un tratament ce poate provoca aerosoli la unul dintre ei;
- În cazul în care vă permite localul, să se ia în considerare lucru pe 2 săli de tratament în alternanță;
- Urna cu sac pentru deșeurile provenite din activitățile cu risc infecțios trebuie să fie imediat accesibilă;
- Un recipient de pre-dezinfectare cu un capac trebuie să fie imediat accesibil;
- Eliberați și curățați suprafețele de lucru care pot fi stropite pentru a le face ușor de curățat (folosind turbinele, stropi se găsesc la mai mult de 1,5 metri de sursă);
- Protejați și dezinfectați în mod regulat accesoriile calculatorului (tastatură, mouse...) și telefoanele.

2.4 Tratarea aerului

- Principalul obiectiv este de a limita cantitatea de aerosoli generați;
- După fiecare tratament care a generat aerosoli, este necesar să se asigure o reînnoire a aerului din sala de tratament înainte de a invita un nou pacient;
- La efectuarea unui tratament generator de aerosoli și în timpul fazei de aerare, **ușa sălii de tratament trebuie închisă**, iar personalul curant trebuie să fie echipat cu o protecție adecvată (Cf. 4.3).

2.4.1 Sala de tratament cu ferestre

- Este de dorit să se mențină o ventilație permanentă minimă a spațiilor în timpul îngrijirii, dar fără a genera curent de aer care poate dispersa aerosoli
- Aerisiți **cel puțin 15 minute** după tratamentul generator de aerosoli;

2.4.2 Sala de tratament fără ferestre

- Este posibilă compensarea lipsa ferestrei de către o stație de tratare a aerului (STA), permițând o rată minimă de reînnoire de 6 volume pe oră (fără reciclare). Sălile chirurgicale trebuie să aibă o rată de reînnoire a aerului de cel puțin dublă.

2.4.3 Aer condiționat

- În general, aparatele de aer condiționat nu ventilează camera. Se ia aerul din cameră și se returnează la temperatura dorită ;
- Dacă se utilizează sistemul de aer condiționat, se recomandă schimbarea regulată a filtrelor (dacă este posibil în fiecare săptămână) ;
- Cel puțin, utilizarea aerului condiționat în sala de tratament este posibilă în afara perioadelor în care aerosolii sunt produși sau suspendați (în timpul bio-curățirii) ;
- În cazul utilizării unui STA pentru aer condiționat, trebuie menținuți parametrii de temperatură și umiditate.

2.4.3 Purificatoare de aer

- Aceste purificatoare de aer funcționează fie prin tehnici de captare (filtrare prin filtre HEPA, de exemplu) sau prin tehnici de oxidare sau distrugere (ultra-violet, de exemplu). Uneori aceste tehnici sunt combinate ;
- Apar multe întrebări, uneori nerezolvate, cu privire la utilizarea acestor dispozitive :
 - Eficacitatea anunțată de producător este susținută de un studiu virologic experimental?
 - **Luați în considerare riscul potențial de zgomot al dispozitivului ;**
- Până în prezent, nu există recomandări clare și precise cu privire la aceste dispozitive, în special în ceea ce privește epidemia COVID-19 ;
- În opinia experților, acest tip de dispozitive nu poate fi decât complementar unei ventilații adecvate a spațiilor ;

2.5 Uniturile dentare și sistemele de aspirație

- Aerul eliberat din aspirație trebuie tratat cu un filtru HEPA (filtru de înaltă eficiență) din clasa H13 minim. În caz contrar, trebuie să vă asigurați că aerul nu este eliberat într-o încăpere ocupată, fie de către public, pacienți sau îngrijitori, fie în încăperea în care este amplasat compresorul de aer ;
- În funcție de configurația spațiilor, compresorul poate necesita și echiparea unui filtru HEPA;

3. PACIENȚII

3.1 Evaluarea

- Încurajați pacienții să nu se prezinte spontan la birou. Este imperativ să se facă o primă evaluare (prin telefon, prin e-mail sau prin orice alt mijloc de comunicare) ;
- Scopul acestei evaluări este de a clasifica pacienții într-unul din următoarele grupuri (ANEXA 5) :

Grupa A	Pacient fără simptome sugestive pentru COVID-19 (A) și care nu îndeplinește caracteristicile grupurilor B, C și D
Grupa B	Pacient fără simptome sugestive pentru COVID-19, fără contact cu risc, dar cu risc crescut de a dezvolta o formă severă a bolii ^(b)
Grupa C	Pacient fără simptome sugestive de COVID-19 ^(a) dar în contact apropiat cu o persoană cunoscută COVID-19 sau cu simptome sugestive de COVID-19
Grupa D	Pacient COVID- 19 cu simptome cunoscute sau sugestive de COVID- 19 ^(a)

^a. Principalele semne: tuse, durere în gât, dificultăți de respirație, scurtarea respirației, pierderea gustului sau mirosului, febră (> 38 ° C) sau senzație de febră, diaree, vomă dureri de cap neobișnuite, alterarea stării generale (vezi Anexa 5)

^b. Factori de risc cheie: varsta > 65 de ani, hipertensiune, boli respiratorii cronice, diabet zaharat necontrolat, sarcina (al 3-lea trimestru), insuficiența cardiacă, obezitate (IMC > 30), imunodeficienței congenitală sau dobândită (vezi Anexa 5)

- Dacă se acordă o întâlnire pacientului :
 - **Cereți-i să se prezinte cu o mască (sau oferiți-le măști) ;**
- Avertizați pacienții că, dacă simptomele apar înainte de vizită, nu ar trebui să vină la clinică și ar trebui să vă contacteze din nou.

3.2 Teste

Pentru diagnosticul COVID, trebuie distinse două tipuri de teste :

- **Teste de diagnostic indirecte (teste serologice) pentru depistarea prezenței anticorpilor specifici SARS-CoV-2**
 - Prezența anticorpilor specifici pentru SARS-CoV-2 demonstrează faptul că individul a fost infectat cu acest virus în săptămânile sau lunile anterioare ;
 - Testele serologice nu sunt recomandate ca parte a diagnosticării precoce a infecției cu COVID-19 în prima săptămână după apariția simptomelor ;
 - Testele serologice nu permit să se decidă asupra contagiozității persoanei ;
 - Testele serologice pot determina numai dacă o persoană a produs anticorpi ca răspuns la infecția cu SARS-CoV-2 ;
 - Producția de anticorpi împotriva virusului este încă slab descrisă astăzi, în special la pacienții care se presupune că au fost infectați asimptomatic. Durata posibilă a protecției este, de asemenea, puțin cunoscută.
- **Teste de diagnostic directe care cercetează genomul viral**
 - Cercetarea genomului viral (laborator RT-PCR) este singura metodă recomandată în prezent de OMS pentru a stabili un diagnostic biologic.

➔ **Până în prezent, nu se recomandă utilizarea sistematică a testelor serologice sau a diagnosticului direct pentru adaptarea managementului clinic al pacienților în cabinetele stomatologice.**

3.3 Acțiuni clinice fezabile

În această perioadă epidemică, pentru a proteja pacienții expuși riscului și a diminua riscul de contaminare a pacienților și a profesioniștilor.

	Grupa A Pacient fără simptome sugestive pentru COVID-19 (A) și care nu îndeplinește caracteristicile grupurilor B, C și D	Grupa B Pacient fără simptome sugestive pentru COVID-19, fără contact cu risc, dar cu risc crescut de a dezvolta o formă severă a bolii	Grupa C Pacient fără simptome sugestive pentru COVID - 19, dar în contact strâns cu o persoană dovedită COVID-19	Grupa D Pacientul care prezintă simptome sugestive pentru COVID-19, dar care nu a fost încă testat
Tratamente urgente Orice tratament care necesită intervenție în termen de 24 de ore Ex.: Tratatamentul pulpitelor acute ireversibile, infecții, traumatisme, sângerări ...	DA	DA	DA La intervalele de timp dedicate pacienților din acest grup	DA La intervalele de timp dedicate pacienților din acest grup
Tratamente non-urgente	DA	POSIBIL ^a La intervalele de timp dedicate pacienților din acest grup	NU Pacientul trebuie reevaluat la 14 zile (timpul de incubare) după ultimul contact cu persoana : - COVID dovedit - Simptomatică	NU Amânați îngrijirea după atingerea criteriilor de vindecare în conformitate cu: - populația generală, vezi ^b - pacienți imunocompromiși, vezi ^c

- a. Evaluați relația beneficiu/risc între tratamentul care trebuie efectuat și riscul pacientului (decizie comună și informată între practician și pacient) de luat în considerare în special: starea de sănătate a pacientului, nivelul epidemiei în regiune, posibilitatea sau nu de a amâna îngrijirea în cauză
- b. Cel puțin în a 8-a zi de la debutul simptomelor, asigurându-vă că nu există febră și dispnee timp de cel puțin 48 de ore, dacă este posibil, așteptați 7 zile suplimentare
- c. Cel puțin în a 10-a zi de la debutul simptomelor, asigurându-vă că nu există febră și dispnee timp de cel puțin 48 de ore, dacă este posibil, așteptați încă 14 zile

3.4 Programarea vizitelor

- La reluarea activității, prioritatea fiecărui practician ar trebui să fie în primul rând primirea pacienților care au primit îngrijiri urgente în timpul perioadei de carantină, precum și a pacienților a căror îngrijire a fost amân timer până la ridicarea restricțiilor.
- Programarea vizitelor trebuie să permită efectuarea procedurilor de dezinfectie și aerare între fiecare pacient ;
- Regruparea procedurilor în ședințe mai lungi ;
- **Pentru pacienții din grupele C și D**, se efectuează numai îngrijirea de urgență. Programați acești pacienți, de preferință, spre sfârșitul orelor de muncă (dimineața târzie și după-amiaza târziu) sau identificați jumătățile de zile rezervate pentru aceștia.
- Pacienții vindecați de COVID-19 vor fi rugați să prezinte dovezi ce atestă rezultatul negativ al testului.

3.5 Recepția pacienților

- Determinarea temperaturii frunții la sosirea pacientului nu este recomandată în prezent ;
- Pe cât posibil, țineți pacienții în așteptare în afara clinicii ;
- Pacienții din grupele C și D nu trebuie să intre în contact cu alți pacienți ;
- Evitați contactul fizic (nu vă îmbrățișați, nu vă strângeți mâinile...) ;
- Primiți numai pacientul care urmează să fie tratat (pentru minori și pacienți non-autonomi, doar un singur însoțitor, care ar trebui să rămână în sala de așteptare) ;
- De îndată ce pacientul ajunge și, dacă este necesar, însoțitorul său :
 - Asigurați-i să-și dezinfecteze miinile cu soluție hidroalcoolică (SHA) ;
 - Cereți-le să poarte masca sau să le oferiți-le o mască. O mască de tip chirurgical este necesară pentru pacienții din grupele B, C și D .
 - Asigurați-vă că masca este bine poziționată ;
- Prevedeți posibilitatea depozitării obiectelor personale în spații care vor fi decontaminate între fiecare pacient ;
- Aspecte administrative :
 - Frecarea mâinilor cu SHA după manipularea oricărui document de la pacient, card sau metodă de plată ;
 - Preferați plata prin card de credit ;
 - Decontaminați regulat terminalul cardului bancar ;
 - Dezinfectia regulată a mânerelor ușilor, salii de așteptare, recepției ;
 - Dezinfectia toaletei după utilizarea acesteia de către un pacient ;

4. PERSONALUL MEDICAL ȘI NON-MEDICAL

4.1 Reluarea activității

4.1.2 Profesionistul simptomatic

- Atunci când profesionistul prezintă semne Covid-19, trebuie să-și întrerupă activitatea sa și să contacteze departamentul de medicină a muncii și medicul de familie ca acesta să evalueze simptomele și să prescrie un plan de tratament.

4.1.3 Profesionist în contact cu un caz confirmat

- Comportamentul va fi următorul :
 - În absența simptomelor : continuarea activității profesionale, purtarea continuă a măștilor timp de 14 zile, auto-monitorizarea bicotidiană a temperaturii ;
 - În prezența simptomelor sugestive pentru Covid - 19: vezi 4.1.2

4.2 Mesurile de igienă personală

Pentru toți cei care lucrează în cabinetul stomatologic, se recomandă următoarele :

- De avut antebrățele libere;
- Unghii scurte ;
- Nu purtați bijuterii pe mâini și încheieturi (brățară, inel, inel, ceas). Nu se recomandă purtarea cerceilor ;
- Legați părul mediu sau lung ;
- Purtați un echipament profesional curat dedicat activității ;
- Îmbrăcămintea profesională nu trebuie să părăsească cabinetul. Pe cât posibil, costumele trebuie să fie spălate la domiciliu ;
- Dezinfectarea cu SHA sau spălarea mâinilor și a antebrățelor cu săpun trebuie efectuată după fiecare schimbare a echipamentului.

4.3 Echipamentul de protecție

4.3.1 Echipa administrativă

Pentru echipa administrativă (acces interzis în spațiul de tratament), este necesară purtarea continuă a măștii chirurgicale. În absența unei protecții eficiente împotriva stropirii în zona de recepție (sticlă, panou din plastic...), va fi necesar să purtați ochelari de protecție sau un scut de față (vizieră) .

Durata purtării aceleiași măști chirurgicale nu trebuie să depășească 4 ore, cu respectarea regulilor de utilizare (a se vedea anexa 8).

4.3.2 Echipa de asistență medicală

Asistentul dentar care efectuează bio-curățarea sălii de tratament trebuie să fie echipat cu același EP ca și echipa de medici.

4.3.2.1 Echipament profesional

Echipa de îngrijire medicală trebuie să poarte echipamente de protecție profesională (pantaloni, tunică cu mâneci scurte, încălțăminte închisă). Dar este necesar un echipament suplimentar de protecție (EP) (măști, respiratoare, viziere, halate de unică folosință/combinezoane) (vezi protocolul de îmbrăcare și dezbrăcare din anexele 6 și 7).

4.3.2.2 Protecția ochilor

- Ochelari de protecție și / sau scut facial ;
- Scutul de față protejează masca și limitează riscul de murdărire ;

4.3.2.3 Protecția respiratorie

- Purtarea măștii FFP2/FFP3 (sau echivalent, de exemplu, N95, KN95...) este necesară în timpul tratamentelor generatoare de aerosoli, dar și atunci când este efectuată biocurățarea și ventilarea încăperii după acest tip de îngrijire ;
- O mască FFP2/FFP3 este în mod normal de o singură utilizare. În condițiile actuale de lipsă, este posibilă extinderea utilizării sale fără a depăși o durată maximă de 8 ore. Având în vedere disconfortul cauzat de purtarea prelungită a unei astfel de măști, este de dorit să nu o păstrați mai mult de 4 ore ;
- Masca FFP2/FFP3 poate fi păstrată pentru a primi mai mulți pacienți dacă nu este murdară sau umezită ;
- În lipsa măștilor FFP2/FFP3, este necesară purtarea continuă a măștii chirurgicale.

4.3.2.4 Protecția îmbrăcăminții profesionale

Dacă costumul profesional nu este protejat, acesta trebuie schimbat după fiecare tratament care a generat aerosoli.

În timpul îngrijirilor generatoare de aerosoli, echipa de asistență medicală ar trebui să fie protejată cu folosirea ecranelor de protecție din plastic/viziere, de unică folosință sau lavabile.

- Schimbați șorțul între fiecare pacient și efectuați igiena mâinilor și antebrățului (inclusiv coatele) cu soluție hidroalcoolică sau săpun ;
- **Schimbați-vă costumul medical de îndată ce este murdar sau stropit ;**
- Nu puneți în contact zonele expuse ale costumului cu pacienții.

În timpul unui tratament generator de aerosoli murdari ^a, se recomandă ca costumul medical să fie complet protejat, precum și antebrățele. Îngrijitorul se echipează apoi cu un halat de unică folosință sau combinezon :

- Fabricate din materiale nețesute sau din material plastic, de unică folosință ;

Sau, în absența combinezonului sau halatului, folosiți protecțiile din plastic ale membrelor superioare care completează șorțul (o singură utilizare) ;

4.3.2.5 Alte protecții

- Mănuși de unică folosință ;
- Portul unei bonete (de unică folosință sau lavabile ^b) este obligatoriu. Poate fi păstrată între fiecare pacient, timp de o jumătate de zi, dacă nu este nici murdară, nici umedă.
- Purtarea de botoși nu este justificată .

^a. Înțelegem prin îngrijire murdară, o îngrijire cu: risc de proiecție a sângelui, risc de proiecție a salivei / aerosolizare (incapacitatea de a pune digă, detartraj cu ultrasunet...)

^b. Spălați cel puțin la temperatura de 60 ° timp de 30 de minute pentru a fi eficient pe coronavirusuri

5. REALIZAREA TRATAMENTULUI

5.1 Proceduri care generează aerosoli

Multe instrumente utilizate în medicină orală generează aerosoli potențial contaminați. Procedurile identificate ca generatoare de aerosoli sunt: piesele apă/aer.

Cantitatea de aerosol generată poate fi corelată cu cantitatea de aer evacuat și cantitatea de apă din spray. O turbină necesită de la 35 la 50 de litri de aer pe minut pentru a funcționa pe cind piesele-unghi cu multiplicator necesită doar 4-8 litri de aer pe minut. Pentru a limita cantitatea de aerosol generat este preferabil să se utilizeze piesa-unghi în loc de turbină, acolo unde este posibil.

5.2 Protocolul tratamentului

- Pacientul păstrează masca pe fata pina la tratament și și-o repune la sfirsitul tratamentului ;
- Ca și înainte de orice îngrijire orală, se recomandă clătirea gurii cu soluție antiseptică.
În unele protocoale actuale se propune reducerea încărcăturii virale orale potențiale, apa de gură cu Iso-Betadină sau peroxid de hidrogen. Activitatea virucidă a acestor molecule în soluțiile de apă de gură pe SARS-CoV-2 nu este în prezent dovedită clinic. ^(a)
- Evitați, pe cît de posibil, utilizarea scui pătoarelor ; utilizați aspirația ;
- Radiografiile intraorale trebuie efectuate cu foarte mare grijă, deoarece stimulează secreția de salivă și pot provoca un reflex de tuse . Radiografiile extra-orale, cum ar fi radiografia panoramică sau CBCT, pot fi o alternativă atunci când este indicată ;
- Utilizarea digii ar trebui să fie preferată în toate situațiile clinice posibile ;
- Odată ce diga este sigilată, câmpul trebuie dezinfectat cu hipoclorit de sodiu ;
- Utilizați o aspirație puternică, dacă este posibil, două aspirații ;
- Obtați pentru munca în patru mâini ;
- Nu se recomandă utilizarea unui air-flow lui ;
- Dacă este necesară utilizarea unui instrument rotativ care creează un aerosol :
 - Utilizați piesa-unghi cu inel roșu sau albastru în loc de turbină ;
 - Reduceți debitul de apă la minimul necesar ;
 - Efectuați procedura de sterilizare după fiecare utilizare sau utilizați o piesă de unică folosință ;
- În cazul suturii, utilizați de preferință un fir de sutură resorbabil ;
- Prescrierea medicamentelor antiinflamatoare nesteroidiene trebuie interzisă la pacienții cu Covid-19 ;
- Prescrierea tratamentului cu corticosteroizi pe termen scurt (3-5 zile la 1 mg/kg/zi) este posibilă la pacienții asimptomatici. Pacientul trebuie informat că în cazul simptomelor (febră, tuse, pierdere bruscă de miros sau gust, diaree...) ar trebui să oprească tratamentul și să contacteze medicul.

(a) Până în prezent, nu există studii pe om. Printre antisepticele care pot fi utilizate ca soluție de apă de gură, testate in vitro împotriva mai multor coronavirusuri care infectează oamenii, peroxidul de hidrogen și Iso-Betadină par a fi mai eficiente decât clorhexidina. Cu toate acestea, acțiunea lor poate să nu fie suficientă pentru a acoperi un act dentar pe termen lung.

6. BIO-CURĂȚAREA ȘI GESTIONAREA DEȘEURILOR

- Detergenții dezinfectanți utilizați în sterilizare îndeplinesc mai multe standarde, inclusiv standardul virucid (EN 14476) ;
- Respectarea procedurilor standard obișnuite este o condiție necesară .

6.1 Între fiecare pacient

- Având în vedere situația de lipsă, dacă masca FFP2/FFP3 nu este murdară sau umezită, ea poate fi stocată pe o jumătate de zi .
- EP sunt schimbate (mănuși, șorț + / - manșoane de protecție a membrilor superioare sau halatul de unică folosință) sau decontaminate (ochelari de protecție / scut pentru față / viziera, reutilizabile) ;
- Deșeurile medicale și EP contaminate sau umezite a sunt eliminate prin fluxul deșeurilor provenite din activitățile de îngrijiri cu risc infecțios. ;
- EP necontaminate și neumedate sunt eliminate prin lanțul de deșeuri menajere în saci dedicați acestui scop printr-o procedură specifică (a se vedea 6.3). ;
- Realizați igiena mâinilor cu o soluție hidroalcoolică sau săpun (+/- brațele din față) ;
- În cazul generării de aerosoli, se ventilează camera de tratament timp de cel puțin 15 minute, cu fereastra larg deschisă, cu ușa camerei de tratament închisă (a se vedea anexa 4) ;
- Dezinfectați toate suprafețele (scaun, unitate, furtun de aspirație, blat de lucru, mânere etc.) cu soluție detergent-dezinfectant corespunzător standardului EN 14 476 - respectând timpul de acțiune - sau în lipsa acestuia cu un detergent neutru de uz casnic suplimentat cu clătire și dezinfectare cu hipoclorit de sodiu 0,1% ;

- De avut în vedere faptul că proiecțiile pot contamina mai mult de 1,5 m de la sursă și că aerosolii se pot repune departe de sursă;
- Pre-dezinfectați și apoi curățați dispozitivele medicale cu un produs detergent-dezinfectant care corespunde standardului EN 14 476 ;
- Clătiți amprente cu apă rece și apoi dezinfectați-le cu un dezinfectant care îndeplinește standardul EN 14476 sau, dacă nu, cu hipoclorit de sodiu 0,5%. Informați protezistul și tehnicianul despre procedura de dezinfecție aplicată ;
- Clătiți furtunurile de aspirație cu apă ;
- Decontaminați piesele reductoare și racord ale sistemului de aspirație ;
- După un tratament generator de aerosoli, curățarea bionică trebuie efectuată cu mănuși adecvate și cu protecție respiratorie și a ochilor.

^a de sânge sau alte lichide biologice (de exemplu, saliva)

6.2 La sfârșitul fiecărei jumătăți de zi

În plus față de acțiunile descrise în 6.1 :

- Dezinfectarea aspirației ^a ;
- Decontaminarea filtrelor de aspirație ^a ;
- Curățarea suprafețelor sălii de așteptare dacă este folosită ^a ;
- Închideți sacii de deșeuri în mănuși și apoi efectuați igiena mâinilor.

^a Utilizarea unui produs care respectă standardul EN 14 476.

6.3 La sfârșitul zilei

- Curățarea pardoselilor :
 - Spălare-dezinfectare umedă (nu utilizați aspirator) ;
 - Utilizarea unui produs la standardul EN 14476 ;
- Pentru PE ncontaminate și neumede eliminate prin deșeuri menajere :
 - Utilizați o pungă dedicată acestor deșeuri ;
 - Nu vărsați dintr-un sac în altul;
 - Dublați sacii cu un al doilea sac ;
 - Închideți punga (sacul) și păstrați-o pînă la evacuare conform contractului.

RECOMANDĂRILE CONȚINUTE ÎN ACEST GHID SUNT TRANZITORII PENTRU FAZA IEȘIRII DIN IZOLARE. ACESTEA VOR FI REEVALUATE ÎN LUMINA EVOLUȚIEI SITUAȚIEI EPIDEMIOLOGICE ȘI A ACTUALIZĂRII CUNOȘTIINȚELOR ȘTIINȚIFICE. ELE SE BAZEAZĂ PE UN CONSENS DE EXPERȚI PE ALOCURI SUNT PUȚIN FUNDAMENTATE DE STUDII SAU CU UN NIVEL SCĂZUT DE DOVEZI.

CORONAVIRUS

Reduceți riscul infecției:

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII,
MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AL REPUBLICII MOLDOVA

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU SĂNĂTATE PUBLICĂ

World Health
Organization

SPĂLAȚI-VĂ CÂT MAI DES
PE MÂINI CU APĂ ȘI SĂPUN
SAU DEZINFECTAȚI-LE CU O
SOLUȚIE PE BAZĂ DE ALCOOL.

ACOPERIȚI-VĂ NASUL ȘI GURA
CU UN ȘERVEȚEL SAU CU PLIUL
COTULUI ATUNCI CÂND TUȘIȚI
SAU STRĂNUTAȚI.

EVITAȚI CONTACTUL DIRECT
CU PERSOANELE CARE AU
SIMPTOME DE GRIPĂ SAU
RĂCEALĂ.

GĂȚIȚI BINE CARNEA ȘI OUĂLE.

EVITAȚI PE CÂT POSIBIL LOCURILE
AGLOMERATE ȘI RESPECTAȚI
DISTANȚA SOCIALĂ DE CEL PUȚIN
1 METRU DE LA ALTE PERSOANE.

EVITAȚI CONTACTUL
NEPROTEJAT CU ANIMALELE
SĂLBATICE ȘI DOMESTICE.

Sunați imediat medicul
de familie dacă aveți
febră, tuse, respirație
îngreunată, curge nasul.

Dacă v-ați întors
din zone afectate
de coronavirus și vă
simțiți rău, sunați 112.

Pentru informații
suplimentare, sunați la
linia verde a Agenției
Naționale pentru Sănătate
Publică – 0-800-123-00.

CORONAVIRUS

Reduceți riscul infecției:

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII,
MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AL REPUBLICII MOLDOVA

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU SĂNĂTATE PUBLICĂ

World Health
Organization

SPĂLAȚI-VĂ PE MÂINI CU APĂ ȘI
SĂPUN SAU DEZINFECTAȚI-LE CU
O SOLUȚIE PE BAZĂ DE ALCOOL.

Pentru că virusul poate fi ușor distrus cu apă
și săpun sau soluție dezinfectantă pe bază
de alcool. Măinile murdare prezintă un risc
major de transmitere a infecțiilor.

ACOPERIȚI-VĂ NASUL ȘI GURA
CU UN ȘERVEȚEL SAU CU PLIUL
COTULUI ATUNCI CÂND TUȘIȚI
SAU STRĂNUTAȚI.

Pentru a împiedica germenii și
virusurile să se răspândească în aer și
pe suprafețe. Dacă strănutați sau tușiți
în mâini, puteți contamina obiectele sau
persoanele pe care le atingeți.

EVITAȚI SĂ VĂ ATINGEȚI
OCHII, NASUL ȘI GURA.

Dacă există un virus pe mâini, de
exemplu, pentru că ați fost aproape de
o persoană bolnavă, vă puteți infecta
când vă atingeți ochii, nasul sau gura.

EVITAȚI PE CÂT POSIBIL LOCURILE
AGLOMERATE ȘI RESPECTAȚI
DISTANȚA SOCIALĂ DE CEL PUȚIN
1 METRU DE LA ALTE PERSOANE.

Persoana care strănută sau tușește,
răspândește în aer picături mici care conțin
virusul – dacă nu se respectă o anumită
distanță, persoanele din jur se pot infecta.

DE CE?

PURTĂM SAU NU MASCĂ?

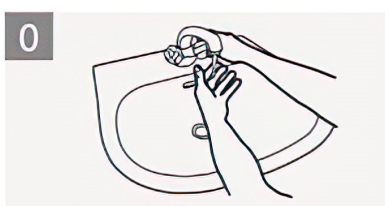
- Masca se poartă dacă dvs. tușiți sau strănutați.
- Dacă purtați masca, trebuie să cunoașteți regulile cum să o puneți și cum să o scoateți corect.
- Masca se poartă dacă îngrijiți de o persoană bolnavă cu simptome respiratorii.

- Masca este eficientă doar în combinație cu respectarea regulilor de igienă, spălatul frecvent pe mâini cu apă și săpun sau folosirea dezinfectantului.

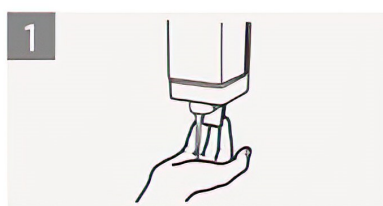
Cum să ne spălăm corect mâinile?

Spălați-vă mâinile dacă acestea sunt vizibil murdare, altfel dezinfecțați-le cu soluție hidroalcoolică.

 Durata întregii proceduri: 40-60 secunde

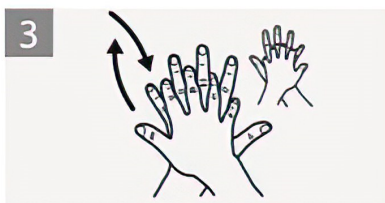
Udați mâinile cu apă;

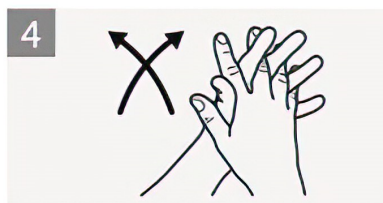
Aplicați suficient săpun pentru a acoperi toată suprafața mâinii;

Frecați mâinile palmă peste palmă;

Palma dreaptă peste dosul palmei stângi prin intercalarea degetelor și vice versa;

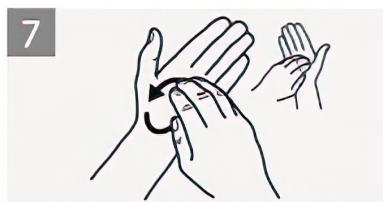
Palmă peste palmă cu degetele intercalate;

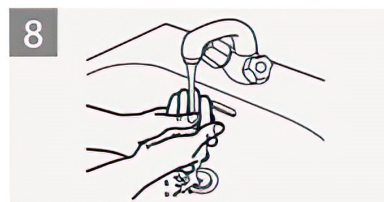
Dosul degetelor pe palma opusă, cu degetele împreunate;

Frecări rotative ale policelui stâng prins în palma dreaptă și vice versa;

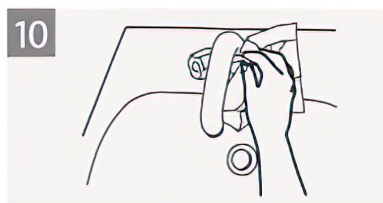
Frecări rotative într-un sens și celălalt cu degetele împreunate ale mâinii drepte, pe palma stângă și vice versa;

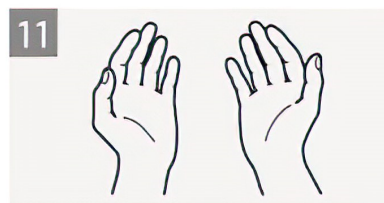
Clătiți mâinile cu apă;

Uscați mâinile bine cu un prosop de unică folosință;

Inchideți robinetul folosind prosopul;

Mâinile tale sunt acum sigure (curate).

World Health
Organization

Patient Safety

A World Alliance for Safer Health Care

SAVE LIVES

Clean Your Hands

Anexa 3 : Protocol "Dezinfecția mâinilor"

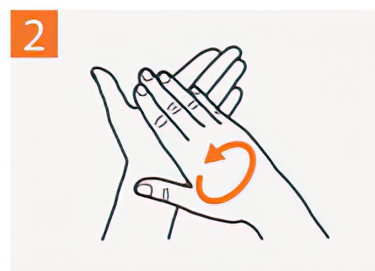
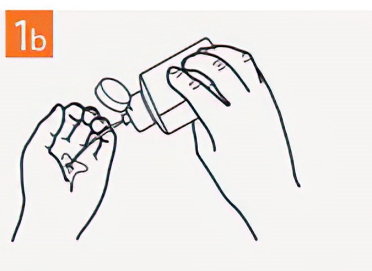
Cum să ne dezinfectăm corect mâinile?

O bună igienă a mâinilor implică o dezinfecție corectă a acestora!
Dacă mâinile sunt vizibil murdare, spălați-le cu apă și săpun.

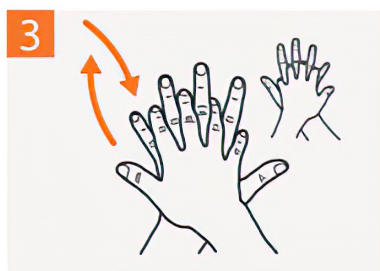
 Durata unei proceduri: 20 - 30 secunde

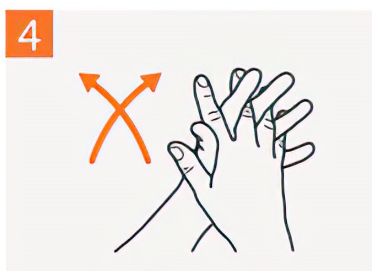
Aplicați produsul dezinfectant în căușul palmei;

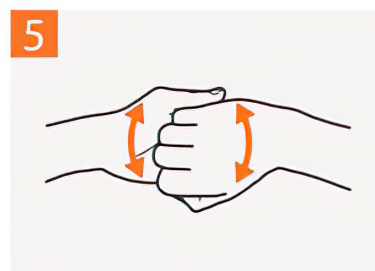
Frecați palmele între ele;

Palma dreaptă peste partea posterioară a mâinii stângi și vice versa;

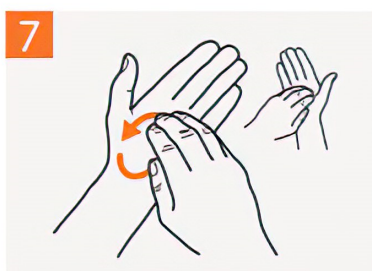
Palmă peste palmă cu degetele întrepătrunse;

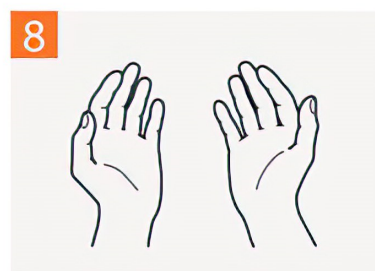
Partea posterioară a degetelor în căușul palmei opuse cu degetele întrepătrunse;

Frecarea rotativă a policelui stâng prins în palma opusă și vice versa;

Frecarea rotativă, înainte și înapoi, a vârfurilor degetelor mâinii drepte în palma opusă și vice versa;

Odată uscate, mâinile sunt dezinfectate.

World Health
Organization

Patient Safety

A World Alliance for Safer Health Care

SAVE LIVES

Clean Your Hands

Anexa 5 : Evaluarea pacienților cu privire la COVID-19

Nume: _____

Data nașterii (Z/L/A) ____/____/____

Prenume: _____

Sexul: ☐ M ☐ F

Seria Buletinului de identitate: _____

Nr _____

Adresa de la domiciliu: _____

Localitatea: _____

Pot fi contactat la:

Nr.tel: _____

E- mail: _____

1. Este pacientul expus riscului de a dezvolta o formă severă a bolii?

Vârsta peste 65 de ani	☐ DA	☐ NU
Tensiune arterială crescută cu complicații (cardiace, renale sau vascular-cerebrale)	☐ DA	☐ NU
Accident vascular cerebral sau boală coronariană, insuficiență cardiacă	☐ DA	☐ NU
Diabet dezechilibrat sau cu prezența complicațiilor ;	☐ DA	☐ NU
Patologie respiratorie cronică (astm sever, Osas, BPOC, fibroză chistică)	☐ DA	☐ NU
Insuficiență renală cronică la dializă	☐ DA	☐ NU
Imunodepresia congenitală sau dobândită (chimioterapie anti-cancer, terapie imunosupresoare, bioterapie)	☐ DA	☐ NU
Ciroza în stadiul B sau C	☐ DA	☐ NU
Sarcina în al treilea trimestru	☐ DA	☐ NU

→ Dacă "DA" la o întrebare de mai sus și nu la întrebările de mai jos: Grupa B

2. În ultimele 14 zile pacientul a contactat :

Cu o persoană diagnosticată COVID-19 ? ☐ DA ☐ NU

→ Dacă "DA" la întrebarea de mai sus și nu la întrebările de mai jos: Grupa C

3. Până azi și în ultimele 2 săptămâni a prezentat semne sugestive de boală ?

Febră (> 37,5°C)	☐ DA ☐ NU	Dificultăți respiratorii	☐ DA ☐ NU
Dacă da, data ultimei zile :		Dacă DA, până la ce dată :	
Pierderea simțului gustului	☐ DA ☐ NU	Tuse uscată	☐ DA ☐ NU
Pierderea simțului mirosului	☐ DA ☐ NU	Dureri inexplicabile	☐ DA ☐ NU
Oboseală bruscă inexplicabilă	☐ DA ☐ NU	Cefalee	☐ DA ☐ NU
Diarrhees (pacient > 80 ani, copil < 3 ani)	☐ DA ☐ NU		

→ Dacă "DA" sau în caz de ezitare, a făcut test COVID-19?

Dacă nu a făcut testul, îndreptăm pacientul la medicul de familie pentru evaluare.

4. Pacientul a fost diagnosticat pozitiv la COVID-19 ? ☐ DA ☐ NU

- Numărul de zile de la debutul simptomelor :
- Numărul de zile de la sfârșitul febrei :
- Numărul de zile de la sfârșitul dificultăților respiratorii :

→ Dacă da, la întrebarea de mai sus : Grupa D → Cereți rezultatele testului care confirmă vindecarea

→ Pacienții pozitivi, nevinedcați, cu Coronavirus SARS- CoV-2 (COVID-19), în caz de urgență, vor fi tratați doar de către stomatologi și instituții dotate conform recomandărilor MSM PS;

Aviz important și acord: în contextul evoluțiilor înregistrate începând cu ianuarie 2020 în legătură cu Pneumonia cu noul coronavirus 2019 - nCoV, pentru a putea beneficia de serviciile stomatologice, **persoanele din sau care au călătorit recent în zonele afectate de SARS-CoV2 (COVID-19), inclusiv din RM care sunt sau au fost plasate în carantină**, sunt obligate să completeze chestionarul de mai sus. Vă rugăm să rețineți că datele și informațiile furnizate aici sunt solicitate pentru consultare, colectare și prelucrare de către Instituția Medicală.

Sunt conștient că un refuz de a completa chestionarul poate provoca refuzul beneficierii de serviciile stomatologice, în scopul eliminării eventualelor amenințări la adresa sănătății lucrătorilor medicali.

Sunt de acord că informațiile furnizate pot fi consultate și prelucrate de către Instituția Medicală, cu consultarea autorităților desemnate care au competențe în domeniul sănătății publice și a gestionării situațiilor de urgență / criză. Am luat notă și sunt conștient de informațiile furnizate aici.

Declar că toate răspunsurile furnizate la întrebările de mai sus corespund în totalitate situației mele actuale.

Data

.....
.....
.....
.....

Semnătura

.....
.....
.....
.....

Anexa 6 : Procedura de îmbrăcare

ÎMBRĂCAREA

1 ▪ IGIENA MÂINIILOR

- Spălați-vă mâinile cu săpun și apă sau frecați mâinile cu o soluție de alcool de minim 70%

2 ▪ PROTECȚIA COSTUMULUI MEDICAL

2A : HALAT DE UNICĂ FOLOSINȚĂ SAU COMBINEZON

- Puneți-vă halatul sau combinezonul
- El trebuie să acopere :
 - Torsul de la gât până la genunchi
 - Brațele și antebrațele până la încheieturi
- Legați la gât și talie

2B : ȘORT DIN PLASTIC

- Puneți șortul din plastic
- Ajustați pentru a acoperi torsul
- Prindeți la nivelul taliei

3. MASQUE FFP2/3

- Puneți masca
- Poziționați bine sub bărbie
- Strângeți bara nazală
- Verificați etanșeitatea (verificarea fixării) măștii (a se vedea anexa 8)

4. BONETĂ SAU ȘAPCĂ

- Puneți pe cap boneta sau șapca

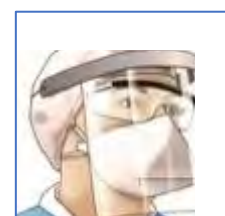
5. PROTECȚIA OCHILOR

5A : OCHELARI DE PROTECȚIE

- Puneți-vă ochelarii de protecție
- Ajustați-i

5B : SCUTUL FACIAL, VIZIERA

- Pune scutul față, asigurați-vă că acoperă ambele părți

6. IGIENA MÂINILOR

- Frecați-vă mâinile cu o soluție pe bază de alcool

7. PUNEȚI PROTECȚIA MEMBRELOR SUPERIOARE (dacă nu sunteți în halat sau combinezon)

- Pentru mai multă senzație tactilă, tăiați capetele degetelor
- Trageți de partea superioară a mănușii pentru a crea o zonă de retenție
- Puneți protecțiile

8. MĂNUȘI

- Puneți mănuși peste protecția membrilor superioare (dacă este utilizată)

- Țineți mâinile departe de față
- Limitați atingerea suprafețelor
- Orice echipament individual de protecție de unică folosință trebuie schimbat între fiecare pacient (cu excepția măștii dacă nu este murdară, sau umezită)

Anexa 7 : Procedura de dezbrăcare

DEZBRĂCAREA

Există mai multe modalități de a elimina echipamentul individual de protecție fără a vă contamina.
Această etapă este expusă riscului de contaminare, necesită o mare vigilență!.

1▪ PROTECȚIA COSTUMULUI MEDICAL

1A. ȘORT DIN PLASTIC

- Scoateți șortul trăgându-l înainte
- Apoi scoateți mănușile

1B▪ PROTECȚIA MEMBRELOR SUPERIOARE

- Scoateți protecția membrelor superioare și mănușile de unică folosință

1C▪ HALAT DE UNICĂ FOLOSINȚĂ SAU COMBINEZONUL

- Scoateți halatul/combinezonul (fără a atinge costumul medical)
- Rotiți-l pe sine, astfel încât partea contaminată să nu fie expusă
- Străduiți-vă să scoateți împreună cu mănușile, în caz contrar scoateți mănușile după

2▪ 1ma IGIENĂ A MÎNILOR

- Frecați-vă mâinile cu o soluție pe bază de alcool
- De asemenea, frecați antebrățele dacă îngrijirea a fost efectuată fără protecția brațelor anterioare

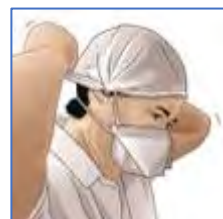
3. PROTECȚIA OCHILOR

- Îndepărtați scutul facial (viziera) și/sau ochelarii de protecție
- Efectuați a doua igienă a mâinilor

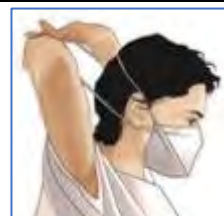
4. BONETA

- Scoateți boneta din spate

5. MASCA, RESPIRATORUL FFP2/FFP3

- Scoateți masca din spate, prin benzile de cauciuc

6. a2a IGIENĂ A MÂINILOR

- Frecați mâinile timp de 30 de secunde cu o soluție pe bază de alcool

- EP contaminate sau umede sunt evacuate prin lanțul de evacuare a deșeurilor provenite din activitățile de îngrijiri cu risc infecțios.
- Dezinfectați ochelarii și scutul facial (cu soluție pe bază de alcool).